

IZVEDB ENI DEL	
01-9	Usmeritve za ohranjanje in varovanje spomenika

01-9.1	splošne usmeritve
--------	-------------------

V izvedenem delu se sledi osnovni usmeritvi, da se tlorisna zasnova in zunanost objekta z nekaj manjšimi odstopanji ohranjata, hkrati pa se v nekaterih delih dopušča oz. napotuje na določene spremembe. Odločitev temelji na naslednjih dejstvih:

- Gabariti objekta, osnovna členitev fasade in verjetno tudi tlorisna zasnova objekta se v zadnjih 350 let niso bistveno spreminjali.
- Dekoracija fasade je bila prvotno verjetno drugačna, a o njej ni nobenih podatkov.
- Med posegi v 20. stoletju nekateri oblikovno gledano (J fasada,...) niso bili izvedeni korektno, zato so v teh delih dopuščene nekatere spremembe.
- Iz funkcionalnega vidika je objekt s posegi v začetku 20. stoletja dobil kar dve novi funkcionalni fasadi, saj sta bili pred tem funkcionalni le S in Z fasada. J zaradi stavbnega niza še ni bilo, V pa je bila prislonjena ob Ljubljani in zaradi tega praktično nefunkcionalna.
- Pritličje je bilo med prenovo okoli leta 1973 temeljito predelano in je v funkciji, ki se verjetno ne bo bistveno spreminjala.

Pri projektiranju naj se upošteva, da gre za kulturni spomenik in da lahko skladno z ZGO-1 *'projektirane ali izvedene rešitve odstopajo od predpisanih bistvenih zahtev, vendar samo pod pogojem, da z odstopanjem ni ogrožena varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosednji objekti ali okolje.'*³⁵ Priporočilo naj se upošteva posebno na področju določanja ukrepov varstva pred požarom. Tu je skladno z 8. členom *Pravilnika o požarni varnosti v stavbah*³⁶ dovoljeno pri projektiranju in gradnji stavb namesto ukrepov iz tehničnih smernic v zvezi s požarno varnostjo v stavbah uporabiti tudi ukrepe iz drugih standardov, tehničnih smernic, tehničnih specifikacij, kodeksov uveljavljenega ravnanja ali drugih dokumentov, ki določajo požarnovarnostne ukrepe v smislu tega pravilnika.

01-9.2	usmeritve za ohranitev varovanih vrednot, razvoj, spremembe in predelave
--------	--

Sledijo splošne usmeritve za ohranjanje varovanih vrednot. Podrobnejše usmeritve, vezane na posebej varovane prostore in varovane elemente spomenika so razvidne iz preglednice sestavin. Usmeritve, ki bi se v preglednici sestavin ponavljale iz sestavine v sestavino (fasade, prostori) so vključene v splošne usmeritve. V tem poglavju je povzetih tudi večina usmeritev, ki jih je v kulturnovarstvenih pogojih podal odgovorni konservator.³⁷

TLORISNA ZASNOVA:

Historična tlorisna shema objekta (nosilni zidovi in obočne konstrukcije) naj se v čim večji meri ohranja, morebitne delitve pa naj poizkušajo ohranjati karakter objekta – širok sredinski hodnik v smeri V-Z s prostori levo in desno. Priporoča se odstranitev predelnih sten, postavljenih v 19. in 20. stoletju.

Prepovedana je delitev SZ prostorov v prvem (1N 10) in drugem (2N 5) nadstropju.

³⁵ Zakon o graditvi objektov - ZGO-1 (Ur.l. RS, št. 110/2002). Določba je zapisana v petem odstavku devetega člena (Ur.l. RS, št. 126/2007).

³⁶ Uradni list RS 31/04, 10/2005, 83/2005, 14/2007

³⁷ Kulturnovarstveni pogoji št. UZ-0506/1995/14, 16.5.2013, Uroš Lubej, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

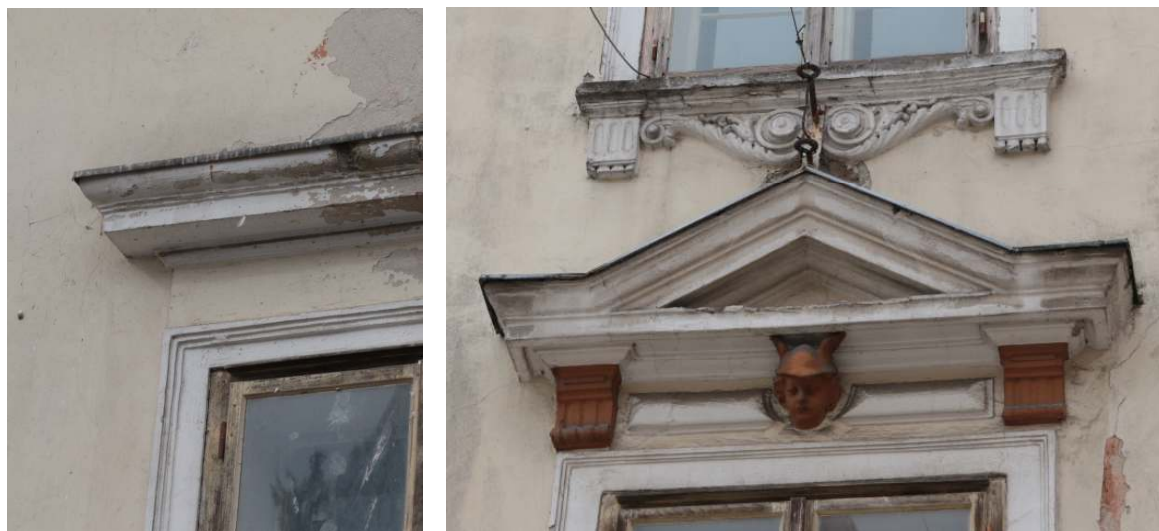
STAVBNI VOLUMEN:

Gabariti hiše morajo ostati nespremenjeni. Prepovedane so kakršnekoli spremembe višin sten, kolenčnih zidov. Prepovedane so tudi kakršnekoli prizidave k stavbnemu volumnu, razen v primeru gostejše zasaditve dreves na predprostoru obstoječe južne fasade in zastiranj le te (npr. 'zeleno fasado').

FASADE

Fasado oz. njene poškodovane omete in fasadne člene se obnovi v skladu z njeno izvirno historično strukturo in podobo. Pri rekonstrukciji ometov je potrebno uporabiti visoko paro-propustne omete (apnene – industrijske ali klasične, silikatne). Grobe z granulacijo agregata 0,3 do 2 cm in fine omete z agregatom 1 – 1,5 mm. Fini ometi morajo biti po vsej površini zaglajeni. Finalna odelava finih ometov naj bo oplesk, pri katerem je treba uporabiti beleže, ki bodo kompatibilni z uporabljenimi finimi ometi.

Pri obnovi historičnih fasadnih členov (okenske obrobe, okvirji, preklade, police, venci, itn.) je treba ohraniti izvirno arhitekturno zasnovo fasad in njenih detajlov. V kolikor jih ne bo možno ohraniti in obnoviti, je potrebno pred odstranitvijo narediti natančno arhitekturno izmero detajlov in po potrebi narediti šablone in odtise.

Kvalitetno oblikovani fasadeni elementi.

Med gradbenimi deli je potrebno pod nadzorom restavratorki ZVKDS OE Ljubljana (mag. Tjaša Pristov) izvesti sondiranje fasadnih ometov, na podlagi sondiranja pa pripraviti barvno paleto, ki jo je potrebno upoštevati med končnim pleskanjem fasade.

Kamnitih fasadnih elementov ni dovoljeno barvati. Izvede se strokovno odstranjevanje morebitnih recentnih premazov in neustreznih plomb, nato pa se restavratsko obnovi poškodbe.

Vse instalcijske napeljave morajo biti izvedene podometno. Na fasade ni dovoljeno nameščanje elementov klimatskih naprav.

Preboje prezračevalnega sistema (zračniki) naj se na fasadi dela samo v primeru, če ni drugih tehničnih možnosti (npr. na podstrehi, skozi dimnik,...). V primeru, da so zračniki na fasadi, se ne smejo dotikati fasadnih elementov (npr. kamniti portal, pilaster, okenski okvir,...).

Projektna dokumentacija mora vsebovati tudi detajle morebitnih reklamnih izveskov in svetil na fasadi. Detajle je potrebno uskladiti z odgovornim konservatorjem.

STAVBNO POHIŠTVO:

Notranja vrata

Vrata v notranjosti so različno ohranjena. Historično vrednost predstavljajo starejša, kasetirana in profilirana vrata, opleskana umazano belo iz časa pred prezidavami in notranjimi delitvami prostorov. Dvoja vrata so solidno ohranjena (v sobi 1N 5) in bi jih bilo zaradi tega smiselno ohraniti. V obeh primerih je leseni podboj izveden bogateje – v obliki škatle, ki pokriva celotno debelino nosilnega zidu.

Originalna vrata.

Bolje ohranjena vrata se ohrani in obnovi. Okovje vrat je bilo v večini zamenjano. Originalno okovje naj se ohrani in po potrebi obnovi, manjkajoče pa nadomesti z novim, historičnega izgleda. Tip novega stavbnega okovja je potrebno uskladiti z odgovornim konservatorjem.

Originalno vratno okovje.

Notranja vrata, ki se jih bo izdelalo na novo, naj bodo narejena po vzoru obstoječih historičnih – lesena, eno ali dvokrilna, kasetirana. Leseni podboji so lahko škatlasti in kasetirani. Pri izdelavi novih vrat naj se kot vzorec za razdelitev kaset in oblikovanje dekorativnih profilov uporabi ohranjena historična vrata (soba 1N 5).

Okna

Pri obnovi oken na fasadah naj se ohrani obstoječo lego, velikost, materiale in vse likovno-oblikovne ter tehnične značilnosti oblikovanja starih lesenih okenskih okvirjev in okovja (kljuka, vodila, zapirala). V primeru menjave starih oken z novimi se odgovornemu konservatorju (ZVKDS OE Ljubljana) dostavi detajlne arhitekturne načrte obstoječih okenskih okvirjev in na osnovi te dokumentacije izdela mizarske kopije lesenih historičnih okenskih okvirjev. Na notranjih okenskih krilih je dovoljeno namestiti tanjšo termopansko zasteklitev.

Okno. Dvojno, dvokrilno.

OKOLICA OBJEKTA:

V primeru posegov v talne plasti Na predprostoru objekta mora investitor zagotoviti izvedbo predhodnih arheoloških raziskav pred začetkom izvajanja posega.

OGREVANJE:

Kolikor je mogoče, naj se ogrevala nameščajo pod okenske police, posebno v prostorih, kjer je zid pod okni zamaknjen. V teh primerih se priporoča namestitev okrasnih plošč pred ogrevala, ki naj bodo tonirana v barvi stene.

OSTALO:

Projektno dokumentacijo (PGD-PZI) za izvedbo celovite prenove spomenika je treba predložiti ZVKDS OE Ljubljana v pregled in soglasje pred samim pričetkom del.

Med deli na objektu in okolici je potrebno zagotoviti strokovni konservatorski arheološki nadzor nad zemeljskimi deli na celotnem območju posega. Zaradi priprave konservatorskega nadzora je investitor o točnem datumu zemeljskih del dolžan pisno obvestiti ZVKDS, OE Ljubljana.

01-10	Viri in literatura
--------------	--------------------

Suhadolnik, J., Anžič, S. *Novi trg z okolico: Arhitekturni in zgodovinski oris mestnega predela in objektov, lastniki hiš in arhivsko gradivo Zgodovinskega arhiva Ljubljana*. Ljubljana: Zgodovinski arhiv Ljubljana, 2006.³⁸

Suhadolnik, J., Anžič, S. *Stari trg, Gornji trg in Levstikov trg: Arhitekturni in zgodovinski oris mestnih predelov in objektov, lastniki hiš ter arhivsko gradivo Zgodovinskega arhiva Ljubljana*. Ljubljana: Zgodovinski arhiv Ljubljana, 2003.

Železnik, A., et. al. *Strokovne osnove odloka o razglasitvi srednjeveškega mestnega jedra – stare Ljubljane in grajskega griča za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost*. Ljubljana: Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, julij 1985, str. 267 - 268.

Veliko koristnega gradiva o zgodovini objekta, predvsem časopisni članki, je bilo najdenega na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije - <http://www.dlib.si/>. V teh primerih se kot vir navaja le posamezen članek, na pa tudi <http://www.dlib.si/>, saj bi se sicer navedba preveč ponavljala.

³⁸ V knjigi, ki je nastala ob razstavi Zgodovinskega arhiva Ljubljana leta 2006, je bilo zbranih veliko podatkov, vezanih tudi na objekt Zlate ladjice.